

Spørsmål til Utdanningsdirektoratet - til møte 25.10.2018

(Basert på Føring av vitnemål og kompetansebevis for videregående opplæring 2018 (5.2.2018) og Svar på spørsmål fra Vigo)

	Udir – Føring av VM/KB 2019 (sist endret 5.2.2018)	Kommentar/spørsmål
1.	Generelt	<p>SO/NVB/Unit - Dato for nytt føringsskriv</p> <p>Vi ønsker en dato for når neste års føringsskriv vil bli klart. Blir dette distribuert etter 15. februar kan vi ikke garantere at endringer blir med i kontrollmotoren før sommeren. Ideelt sett skulle vi gjerne sett et fast årshjul både for føringsskriv og fag- og timefordelingen.</p> <p><i>Svar: Det har vi stor forståelse for med hensyn til forutsigbarhet og planlegging. Fra neste revisjon av føringsskrivene vil vi etterstrebe å ha føringsskrivene klare til 31. januar, slik at dere kan forholde dere til denne datoen for når føringsskrivene publiseres.</i></p> <p><i>Vi kan foreløpig ikke love en fast dato for når Udir-1 publiseres.</i></p>
2.	Lenker til tidligere svar på spørsmål fra Vigo	<p>Spørsmål:</p> <p>Vil Utdanningsdirektoratet gjøre endringer slik at det igjen blir mulig å få tilgang til tidligere års svar på spørsmål fra Vigo?</p> <p><i>Svar: Nei, per nå kommer vi ikke til å gjøre det. Vår innvending mot dette er risikoen som er forbundet med å legge ut «utdaterte» dokumenter. Leseren av gamle spørsmål og svar må være oppmerksom på at regelverket kan være endret og at det foreligger andre tolkninger.</i></p>
3.	Samme fag - Gjelder flere pkt. i føringsskrivet	<p><u>Spørsmål om «samme fag»</u></p> <p>Spørsmål om førstegangsvitnemål (føringsskrivet pkt. 1.2 og pkt. 4.2), fravær etter 10%-regelen (føringsskrivet pkt. 8.2), fag som ikke kan føres på samme vitnemål (føringsskrivet pkt. 4.5), oppmelding til privatisteksamen i fag (§ 3-27 i forskriften) og avgift for privatisteksamen (førstegangsoppmelding/forbedring) er alle avhengige av korrekt tolkning av begrepet «samme fag».</p>

		<p>Fra føringskrivet pkt. 4.2 – andre del - <i>Et fag anses for å være det «samme faget» dersom de har lik fagkode.</i> Samme beskrivelse ligger ute på Utdanningsdirektoratets hjemmeside under privatisteksamen.</p> <p>Udir 5-2016 Individuell vurdering – til § 3-43 Førstegangsvitnemål - presiserer at: ... <i>Det er ikke adgang til å få førstegangsvitnemål hvis man bytter fremmedspråk etter å ha fått standpunktkarakter eller eksamenskarakter i faget. ...</i></p> <p>Det er riktig.</p> <p>Føringskrivet og Udir 5-2016 presiserer at fellesfaget matematikk 1P/1T er unntak i forhold til bestemmelser som gjelder å erstatte fag og likevel ha rett til førstegangsvitnemål.</p> <p>Kommentar: Det er riktig. Fellesfagene 1P og 1T er unntak.</p> <p>Etter innføring av fraværsregelen har problemstillingen blitt aktualisert i forhold til bytte av fag. Når elever bytter fag fra matematikk 1T til matematikk 1P eller bytter fra fellesfaget fremmedspråk tysk til fellesfaget fremmedspråk fransk er spørsmålet om fagfraværet starter på null hva gjelder fraværsberegning i det nye faget eller om det videreføres.</p> <p>Matematikk 1T og matematikk 1P defineres som det «samme» faget, og er et unntak fra regelen om at man ikke kan erstatte fag. Dersom en elev bytter fra 1T til 1P skal fraværet eleven har hatt i faget 1T fremkomme på totalfraværet. I faget (1P) eleven har byttet til, starter eleven «på nytt» når det gjelder beregning av fravær opp mot fraværsregelen. Men merk at fraværet mot 10 % regelen regnes ut ifra timetallet i faget for hele skoleåret, ikke fra og med det tidspunktet eleven bytter fag.</p> <p>Det er videre viktig å ha presis informasjon om hvilke fag en kan melde seg til privatisteksamen (§ 3-27 - ... Den som er elev i eit fag ved fristen for melding til privatisteksamen, kan ikkje melde seg som privatist i faget til denne eksamenen. ...). Kan en elev i fellesfag fremmedspråk tysk samtidig melde seg til privatisteksamen i fellesfag fremmedspråk fransk? Dette vil også ha betydning for spørsmål om fulltidselev og deltidselev – jf. § 6-5 i forskriften.</p>
--	--	--

		<p>Vi viser til vår definisjon av hva som skal forstås som det «samme» faget i pkt. 4.2. Dersom det anses som det «samme» faget, slår bestemmelsen i forskrift til opplæringsloven § 3-27 tredje ledd inn. Altså at den som er elev i et fag ved fristen for melding til privatisteksamen, ikke kan melde seg som privatist i faget til denne eksamenen. Dette er tatt inn i punkt 4.2.</p> <p>Ja, det vil også ha betydning for elevens status –fulltidselev eller deltidselev.</p> <p>Det er svært viktig at regelverket tolkes likt i alle fylkeskommunene, og vi ønsker derfor at det finnes informasjon på direktoratets hjemmeside som presiserer og konkretiserer hva «samme fag» er i ulike sammenheng. (Fellesfag LK06)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Førstegangsvitnemål Udir-5-2016 2. Fravær etter 10%-regelen Udir-3-2016 3. Oppmelding til privatisteksamen (§ 3-27 i forskriften) (betydning for førstegangsvitnemål) 4. Privatisteksamen og prøveavgift <p>Svar: Vi har sett nærmere på den informasjonen som allerede ligger ute om disse punktene, og har endret noe i føringsskrivet.</p>
4.	<p>Pkt. 1.2 Førstegangsvitnemål</p> <p>Elever som ikke har rett til førstegangsvitnemål</p> <p>Skriv om</p>	<p><u>Pkt. 1.2 Førstegangsvitnemål</u></p> <p>Siste del omhandler <i>Elever som ikke har rett til førstegangsvitnemål</i>.</p> <p>Tidligere var det presisert at de som tok Vg1 eller Vg2 på nytt når de kom hjem, ikke kunne ha med fag fra året i utlandet på førstegangsvitnemål. Vi sammenlikner med andre som får utvidet til 4 år, og som får med fag fra alle årene. Det er behov for en presisering i forhold til dette.</p> <p>Forskriften § 3-43 fjerde ledd inneholder vilkår for utvidelse av <i>normal tid</i>. Tiden kan bli utvidet dersom eleven har fått innvilget søknad om utvidet tid. Fjerde ledd gjør det altså mulig for eleven å få en utvidelse av hva som regnes som normal tid til maksimalt fem år. For at denne utvidelsen skal gis, må det fremlegges skriftlig dokumentasjon som viser at et av vilkårene i fjerde ledd er oppfylt. Vurderingen av om eleven skal få lengre tid for å få et førstegangsvitnemål, er knyttet til de enkelte opplæringsårene og ikke til alle opplæringsårene samlet. Det er også</p>

		<p>slik at eleven må være fraværende fra opplæringen i en «lengre periode» av opplæringsåret for å kunne få utvidet tid. Det vil være en konkret og skjønnsmessig vurdering. Hva som skal vurderes, er hvor mye opplæringstid eleven har gått glipp av grunnet årsaken.</p> <p>I § 3-43 fjerde ledd bokstav er det fastsatt at elever som er fraværende fra opplæringen en lengre periode fordi hun eller han gjennomfører internasjonal utveksling, kan søke om utvidet tid for førstegangsvitnemål. Et vilkår for at det skal innvilges, er at eleven har tapt opplæringstid som en følge av den internasjonale utvekslingen. Det betyr at dersom eleven har fått godkjent opplæringen som en del av sin norske opplæring etter forskriften § 1-16, vil det ikke være tapt opplæringstid. Det betyr at eleven ikke får forlenget tiden med et fjerde år. Fag som eleven «mangler» etter året i utlandet må tas innen utløpet av normalt tid.</p> <p>Dette gjelder de som får definert tap av tid fordi de går «om igjen» året i Norge, etter først å ha fått godkjent år utland. Kan vi da ta med enkeltfag godkjent fra året i utlandet og gi førstegangsvitnemål, eller må det kun være fag tatt i de tre årene i Norge for å få førstegangsvitnemål?</p> <p>Til illustrasjon:</p> <table data-bbox="667 837 2022 1284"> <tr> <td>Vg1</td> <td>1. år</td> <td>Vg1</td> <td>1. år</td> </tr> <tr> <td>Friår</td> <td>2. år</td> <td>Utlandet</td> <td>2. år (eleven oppfyller vilkåret i § 3-43 fjerde ledd, men tar i tillegg noen privatist-eksamener.</td> </tr> <tr> <td>Vg2</td> <td>3. år</td> <td>Vg2</td> <td>3. år</td> </tr> <tr> <td>Vg3</td> <td>4. år</td> <td>Vg3</td> <td>4. år</td> </tr> <tr> <td>= ikke førstegangsvitnemål</td> <td></td> <td>= førstegangsvitnemål</td> <td></td> </tr> </table>	Vg1	1. år	Vg1	1. år	Friår	2. år	Utlandet	2. år (eleven oppfyller vilkåret i § 3-43 fjerde ledd, men tar i tillegg noen privatist-eksamener.	Vg2	3. år	Vg2	3. år	Vg3	4. år	Vg3	4. år	= ikke førstegangsvitnemål		= førstegangsvitnemål	
Vg1	1. år	Vg1	1. år																			
Friår	2. år	Utlandet	2. år (eleven oppfyller vilkåret i § 3-43 fjerde ledd, men tar i tillegg noen privatist-eksamener.																			
Vg2	3. år	Vg2	3. år																			
Vg3	4. år	Vg3	4. år																			
= ikke førstegangsvitnemål		= førstegangsvitnemål																				

		<p>Spørsmålet gjelder også elever i Norge, eksempelvis elever som har fått innvilget et år ekstra i forbindelse med folkehøyskole, og som tok fag som privatist mens de var der. Skal disse ha førstegangsvitnemål når vi bruker fag fra alle fire år?</p> <p>Ja, det får de lov til fordi de i utgangspunktet har dokumentert at de oppfyller vilkåret for utvidet lengde, jf. § 3-43 fjerde ledd bokstav b. Vi tenker at det alltid må vurderes om eleven oppfyller vilkårene til utvidet tid i henhold til § 3-43 fjerde ledd. Det er om eleven oppfyller vilkårene i unntakene som blir styrende.</p> <p>Spørsmål: Udir 5-2016 Individuell vurdering – kommentar til § 3-43 Førstegangsvitnemål: <i>... Det presiseres at utveksling må medføre tap av opplæringstid. Hvis eleven har fått godkjent opplæringen som en del av sin norske opplæring etter forskriften § 1-16, vil det ikke være tapt opplæringstid.</i></p> <p>Vil det være mulig å tydeliggjøre/presisere regelverket for førstegangsvitnemål og opplæring i utlandet jf. kommentarer over - i Udir 5-2016 og i føringskrivet?</p> <p>Svar: Når det gjelder føringskrivet, er dette kort omtalt i punkt 1.2 der det bare vises til unntaket i § 3-43 fjerde ledd. Dette er tolkning av regelverket, og vi mener derfor at det bør inn i Udir-5-2016.</p> <p>Det samme gjelder for elever som ikke har opplæring i utlandet, men som i henhold til unntaksbestemmelsen om eksempelvis et år på folkehøyskole samme år tar fag som privatist. Kan disse føres på et førstegangsvitnemål?</p> <p>Svar: Ja</p>
5.	Pkt. 1.2 Førstegangsvitnemål	<p><u>Pkt. 1.2 Førstegangsvitnemål</u> <i>... Elever som har tatt fag i videregående opplæring mens de var elever på ungdomstrinnet, skal også ha førstegangsvitnemål, dersom de for øvrig oppfyller vilkårene. Dere skal føre FAM34 «Fag tatt u.tr. § 1-15» for alle fag som er gjennomført og bestått på ungdomstrinnet. ...</i></p>

		<p>Spørsmål: Hvordan tolkes dette for person som er elev i grunnskolen og for eksempel tar fremmedspråk som privatist mens han er i grunnskolen, kan dette faget være med på vitnemål med tekst om førstegangsvitnemål?</p> <p>Det er - slik teksten er formulert - uklart om det gjelder bare elev-fag med standpunkt eller også gjelder privatistfag. Dette bør være tydelig i føringskrivet. Er dette lov, kan vi i prinsippet få et førstegangsvitnemål som har fag tatt i en periode over 6 år.</p> <p>Svar:</p> <p style="text-align: center;"> Grunnskolen (elev) Grunnskolen (privatist)</p> <p style="text-align: center;"> forserer fag i henhold til tar fag som privatist</p> <p style="text-align: center;"> § 1-15 </p> <p>Vi mener at det må være greit. Det blir en type forsering selv om ungdommen har tatt faget som privatist istedenfor som elev etter forskrift til opplæringsloven § 1-15 som omhandler å ta fag fra videregående opplæring på ungdomstrinnet. Det er mulig at denne personen får deltidstatus som elev når han eller hun starter i videregående opplæring.</p>
6.	Pkt. 2.3 Opplysning om gjennomføring og bestått opplæring	<p><u><i>Innledning til programområder/utdanningsprogram</i></u> <i>På vitnemål fører dere teksten: «har i <ååå> bestått». Dere fører det året det siste faget eller eksamen på vitnemålet ble gjennomført. Året skal tilsvare det dere fyller ut i rubrikken år for hver fagkode på vitnemålet.</i></p> <p>Spørsmål: Årstallet i vitnemålsnummeret, skal det være skoleåret i headingen, altså det året det siste faget ble tatt, eller årstallet i dagens dato?</p> <p>Vi mener dagens dato når du skriver ut et nytt vitnemål, men det diskuteres. Kan det presiseres?</p> <p>Svar: Det er presisert i pkt. 2.8.</p>

		Vi mener at det må være årstallet vitnemålet skrives ut. Altså skal vitnemålsnummeret samsvare med utskriftsdatoen.
7.	Pkt. 2.3 Opplysning om gjennomført og bestått opplæring – programområder og utdanningsprogram	<p><u>Pkt. 2.3 Avsnitt om Programområder og utdanningsprogram</u></p> <p>«For Vg1 vil navn på programområde og utdanningsprogram i de fleste tilfeller være det samme. For påbygging til generell studiekompetanse fører dere ikke navn på utdanningsprogram»</p> <p>Spørsmål: Kan det føyes til i teksten at dette også gjelder <u>Fag for studiekompetanse</u>?</p> <p>Svar: Det kan vi gjøre. Tenkte dere noe sånt;</p> <p>«For Vg1 vil navn på programområde og utdanningsprogram i de fleste tilfeller være det samme. For påbygging til generell studiekompetanse fører dere ikke navn på utdanningsprogram. Det samme gjelder fag for studiekompetanse.»</p>
8.	Pkt. 2.5 Rekkefølge for føring av fag og fagtyper	<p>Spørsmål: Kan det tas inn i føringsskrivet regel for endring av fagtype?</p> <p><i>Eksempel: En elev som har fagene MOK2001 Mediesamfunnet 1 og MOK2005 Medieuttrykk 1 fra tidligere ønsker å bruke fagene som valgfrie programfag på programområde for studiespesialisering.</i></p> <p><i>Skal Hvordan endres til VP på fagene eller skal de stå som FP ?.</i></p> <p>Udir 1-2018, kontroll.exte og Utdanningsdirektoratet/Registreringshåndbok:</p>

		<p style="text-align: right;">Neste ></p> <p>< Forrige</p> <h3>A05.Fagtype</h3> <p style="text-align: right;">Sist endret: 04.05.2018 ●</p> <table border="1"> <tr> <td>Område</td> <td>Videregående skole</td> </tr> <tr> <td>Tema</td> <td>A Fellesdefinisjoner for alle deler</td> </tr> <tr> <td>Definisjon</td> <td>Gruppering av fag etter Rundskriv Udir-01-2017 og skriv fra Utdanningsdirektoratet om Føring av vitnemål og kompetansebevis for videregående opplæring i Kunnskapsløftet, pkt 2.5.</td> </tr> <tr> <td>Gyldige koder</td> <td>FF Fellesfag FP Felles programfag VP Valgfrie programfag UP Uspesifiserte programfag YF Yrkesfaglig fordypning PF Prosjekt til fordypning (se utfyllende kommentar) IO Individuell opplæringsplan</td> </tr> <tr> <td>Utfyllende kommentar</td> <td> <p>Samme fagkode kan ha forskjellige fagtype for ulike elever. (For eksempel en elev tar et felles programfag fra et annet programområde. Dette faget blir da et valgfritt programfag for denne eleven). Gjelder bare studieforberedende utdanningsprogram jf. Rundskriv Udir-01-2017.</p> <p>Fagtypen følger i hovedsak fagkoden, men kan overstyres.</p> <p>For Yrkesfaglig fordypning vises det til skriv fra Utdanningsdirektoratet om Føring av vitnemål og kompetansebevis for videregående opplæring i Kunnskapsløftet, pkt 9.4.</p> <p>Tverrfaglig eksamen (både på Vg1 og Vg2) og skriftlig Vg3 eksamen (eks xxx3102) skal ha fagtype FP.</p> <p>Fagtypen er viktig for utskrivning av dokumentasjon og overføring til NVB (Nasjonal vitnemål database).</p> <p>Fagtype IO skal kun benyttes for de fem IOP-fagene. Se A04 Fagkoder.</p> <p>PF - Prosjekt til fordypning gjelder for PFO-fagkodene. Disse fagkodene hadde siste undervisning skoleåret 2016-2017.</p> </td> </tr> </table> <p style="color: red;">Svar: Det kan vi gjøre. Det skal være mulig å bytte fra FP til VP.</p>	Område	Videregående skole	Tema	A Fellesdefinisjoner for alle deler	Definisjon	Gruppering av fag etter Rundskriv Udir-01-2017 og skriv fra Utdanningsdirektoratet om Føring av vitnemål og kompetansebevis for videregående opplæring i Kunnskapsløftet, pkt 2.5.	Gyldige koder	FF Fellesfag FP Felles programfag VP Valgfrie programfag UP Uspesifiserte programfag YF Yrkesfaglig fordypning PF Prosjekt til fordypning (se utfyllende kommentar) IO Individuell opplæringsplan	Utfyllende kommentar	<p>Samme fagkode kan ha forskjellige fagtype for ulike elever. (For eksempel en elev tar et felles programfag fra et annet programområde. Dette faget blir da et valgfritt programfag for denne eleven). Gjelder bare studieforberedende utdanningsprogram jf. Rundskriv Udir-01-2017.</p> <p>Fagtypen følger i hovedsak fagkoden, men kan overstyres.</p> <p>For Yrkesfaglig fordypning vises det til skriv fra Utdanningsdirektoratet om Føring av vitnemål og kompetansebevis for videregående opplæring i Kunnskapsløftet, pkt 9.4.</p> <p>Tverrfaglig eksamen (både på Vg1 og Vg2) og skriftlig Vg3 eksamen (eks xxx3102) skal ha fagtype FP.</p> <p>Fagtypen er viktig for utskrivning av dokumentasjon og overføring til NVB (Nasjonal vitnemål database).</p> <p>Fagtype IO skal kun benyttes for de fem IOP-fagene. Se A04 Fagkoder.</p> <p>PF - Prosjekt til fordypning gjelder for PFO-fagkodene. Disse fagkodene hadde siste undervisning skoleåret 2016-2017.</p>
Område	Videregående skole											
Tema	A Fellesdefinisjoner for alle deler											
Definisjon	Gruppering av fag etter Rundskriv Udir-01-2017 og skriv fra Utdanningsdirektoratet om Føring av vitnemål og kompetansebevis for videregående opplæring i Kunnskapsløftet, pkt 2.5.											
Gyldige koder	FF Fellesfag FP Felles programfag VP Valgfrie programfag UP Uspesifiserte programfag YF Yrkesfaglig fordypning PF Prosjekt til fordypning (se utfyllende kommentar) IO Individuell opplæringsplan											
Utfyllende kommentar	<p>Samme fagkode kan ha forskjellige fagtype for ulike elever. (For eksempel en elev tar et felles programfag fra et annet programområde. Dette faget blir da et valgfritt programfag for denne eleven). Gjelder bare studieforberedende utdanningsprogram jf. Rundskriv Udir-01-2017.</p> <p>Fagtypen følger i hovedsak fagkoden, men kan overstyres.</p> <p>For Yrkesfaglig fordypning vises det til skriv fra Utdanningsdirektoratet om Føring av vitnemål og kompetansebevis for videregående opplæring i Kunnskapsløftet, pkt 9.4.</p> <p>Tverrfaglig eksamen (både på Vg1 og Vg2) og skriftlig Vg3 eksamen (eks xxx3102) skal ha fagtype FP.</p> <p>Fagtypen er viktig for utskrivning av dokumentasjon og overføring til NVB (Nasjonal vitnemål database).</p> <p>Fagtype IO skal kun benyttes for de fem IOP-fagene. Se A04 Fagkoder.</p> <p>PF - Prosjekt til fordypning gjelder for PFO-fagkodene. Disse fagkodene hadde siste undervisning skoleåret 2016-2017.</p>											
9.	Pkt. 2.8 Vitnemålsmerknader og underskrift – Vitnemål- /kompetansebevisnummer	<p>Spørsmål:</p> <p>Fylkeskommunene vil om ikke så lenge ta i bruk nytt skolesystem - <i>Visma InSchool</i>. Dette systemet vil kun støtte Kunnskapsløftet, slik at det ikke lenger er mulig å skrive ut vitnemål R94 fra et system som genererer vitnemålsnummer eller overføre disse til NVB.</p>										

		<p>Vil Utdanningsdirektoratet kunne gjøre eventuelle avvik i krav for kriterier når det gjelder utskrift av nye vitnemål R94 (etter dispensasjon) i forhold til vitnemålsnummer? Og vil det være mulig å ta inn informasjon i føringsskrivet i forhold til dette?</p> <p>Svar: På møte fikk vi avklart problemstillingen. Vi skal vurdere det.</p>
10.	Pkt. 3.1 Fagmerknader	<p>SO/NVB/Unit - Føringsskrivet pkt. 3.1. Utgåtte fagmerknader, endringsforslag</p> <p>Vi foreslår at utgåtte fagmerknader ikke fjernes fra føringsskrivet, men heller merkes som utgått eller erstattet. Selv om utgåtte merknader ikke skal føres på nye vitnemål er det relevant at informasjon om dem er tilgjengelig i sammenheng med behandling av eldre vitnemål.</p> <p>Svar: Vi har laget en tabell med utgåtte fagmerknader i pkt. 3.5 og 3.6.</p>
11.	Pkt. 3.1 Fagmerknader	<p><u>Pkt. 3.1 Fagmerknader</u></p> <p>FAM36 skal i noen tilfeller ha eksamensform skrevet ut, i andre ikke.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Eksamen avlyst – FAM36 + stiplet linje for karakter + eksamensform ○ Eksamen ikke avholdt på grunn av streik– FAM36 – stiplet linje både for karakter og eksamensform. <p>Kommentar/ønske:</p> <p>Ved utskrift vet vi ikke hva som var årsaken til at FAM36 ble registrert, og vet ikke om vi skal skrive ut eksamensform eller prikket linje. Dette er ikke noe brukeren velger selv, vi henter eksamensform fra fagregisteret, og må legge spesiell regel om unntak der hvor den ikke skal skrives ut. OG da må vi vite grunnen til at FAM36 er benyttet. Og det vet vi ikke. Samme regel hver gang FAM36 benyttes, vil gi korrekte vitnemål.</p> <p>Svar: Vi har sett på begge føringsskrivene når det gjelder punktet om avlyst eksamen. De samsvarer, i begge skrivene står det at dere skal føre fastsatt eksamensform i rubrikken for eksamenform, og ikke stiplet linje.</p>
12.	Pkt. 3.3 Andre vitnemålsmerknader	<p>SO/NVB/Unit - Føringsskrivet pkt. 3.3. Saksnummer for dispensasjonsvedtak fra Utdanningsdirektoratet.</p> <p>Endring av tekst</p>

		<p>Teksten må endres i tråd med at saksnummer kan bestå av fire eller fem siffer. F.eks: "For at vitnemål merket med VMM17-19 skal kunne importeres i Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB) må dere skrive dispensasjonsvedtak fra Utdanningsdirektoratet med årstall bestående av 4 siffer og saksnummer bestående av 4 eller 5 siffer, på formatet åååå/nnnn eller åååå/nnnnn, f.eks. "Disp.vedtak fra Udir 2018/04545 - kort tekst."</p> <p><u>Pkt. 3.3 – siste ledd:</u></p> <p>For at vitnemål skal kunne importeres i Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB) må dere skrive dispensasjonsvedtak fra Utdanningsdirektoratet med 4 siffer (VMM17-19). Det betyr at dere for saksnummer under 1000 legger til 0 foran saksnummeret, for eksempel: 2013/0999, 2013/0099, 2013/0009.</p> <p><u>Svar på henvendelse til NVB-drift i forhold til dispensasjon med saksnummer fra Udir med fem siffer (ikke fire):</u></p> <p><i>Dette er tredje gang vi kommer bort i dispensasjonsmerknader med saksnummer større enn 9999 som fører til at vitnemålet ikke blir importert i NVB. Vi skal undersøke om det finnes en enkel løsning for disse tilfellene.</i></p> <p><i>Siden NVB ikke importerer vedlegg må søkere med slike vitnemål uansett laste opp vitnemål og vedlegg ved søknad til høyere utdanning.</i></p> <p>Spørsmål:</p> <p>Det er behov for harmonisering mellom Utdanningsdirektoratets saksnummer, kontrollmotoren og importregler, og informasjon i føringskrivet bør avspeile dette.</p> <p>Vil dette være mulig?</p> <p>Svar: Vi må se nærmere på dette når vi har kapasitet.</p>
13.	Pkt. 4.2 Fag utover minstekravet/erstatte fag	<p><u>Spesielt for førstegangsvitnemål</u></p> <p><i>... For å få førstegangsvitnemål, kan ikke en elev innenfor det fastsatte minstekravet til fag- og timefordelingen, erstatte et fullført fag, med et annet fag tatt som privatist. ...</i></p>

		<p><i>Dersom privatisteksamenen er avlagt før man skal være elev i et fag, kan det føre til at man slipper å ta faget som elev (godkjent fag på samme eller høyere nivå).»</i></p> <p>Spørsmål: Elev tar privatistfag – programfag 140 timer – våren i Vg1 og får dette godkjent som programfag på Vg2. Skolen tilbyr eleven fag som elev <u>utover</u> minstekrav til fag-/timefordeling i Vg2 – programfag 140 timer. Eleven følger ordinær fag- og timefordeling i Vg3.</p> <p>Er faget tatt som elev å anse som fag utover minstekrav til fag-/ timefordelingen i Vg2, slik at eleven ikke behøver å ta med faget på førstegangsvitnemålet? (i og med at fag tatt som privatist tidligere er godkjent som del av elevens fag-/timefordeling i Vg2?)</p> <p>Svar: Nei, det er eksamen tatt som privatist som blir et fag utover minstekravet.</p>
14.	Pkt. 4.4 Føring av programområde for elever som har benyttet seg av retten til påbygging til generell studiekompetanse etter fullført og bestått fag- og yrkesopplæring	<p>SO/NVB/Unit - Føringskrivet pkt. 4.4. Erstatning av fag PFO/YFF etter fullført og bestått fag- og yrkesopplæring</p> <p>Etter tilbakemeldinger fra skoler opplever vi at det er en del usikkerhet rundt hvorvidt man kan erstatte fag i PFO/YFF med studieforbereende programfag tatt etter fullført og bestått fag- og yrkesopplæring på et nytt vitnemål. Særlig om skolene er forpliktet til å utstede nye vitnemål med forskjellige fagkombinasjoner som vil være fordelaktige i forbindelse med søknad til høyere utdanning.</p> <p>Dersom skolene har ulik praksis rundt dette vil det ha konsekvenser i forbindelse med opptak til høyere utdanning, da søkere med fordelaktige erstatninger/kombinasjoner på vitnemålet vil stille sterkere enn de som ikke har fått dette utstedt, noe som går imot prinsippet om likebehandling. Vi spiller inn saken for å gjøre oppmerksom på problemstillingen.</p> <p>Svar: Dersom man i YFF har valgt opplæring i kompetansemål fra læreplanene for opplæring i bedrift/Vg3 i skole fra eget utdanningsprogram, er det mulig å erstatte det med programfag fra studieforbereende. Merk, de får ikke førstegangsvitnemål.</p>
15.	Pkt. 6.1 Eksamensform (og pkt. 2.6 – Eksamensform)	<p><u>Fra pkt. 6.1 Eksamensform</u></p> <p>... Kodeverket for Læreplanverket for Kunnskapsløftet viser hvilken eksamensform som kan føres for de ulike fagkodene. ...</p>

		<p>Spørsmål: Vil det være mulig å opplyse om eksamensform ved særskilt eksamen i læreplanene (programfag yrkesfaglige utdanningsprogram – fag der det for elever ikke er ordinær eksamen)? I læreplanene er det kun oppgitt eksamensform for privatister.</p> <p>Kunne informasjonen tas inn i vurderingskapittelet i læreplanene per fag og generelt i føringskrivet om eksamensform for særskilt eksamen i fag der det ikke er ordinær eksamen for elever i faget?</p> <p>Svar: I første omgang kan vi omtale det i føringskrivet. Vi har også en intensjon om det skal innarbeides i læreplanene. Elever som får karakteren 1 i standpunktkarakter, har rett til særskilt eksamen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-33. Disse elevene må følge privatistordningen i faget. Her er eksamensformen nevnt.</p>
16.	6.2 Annullering av eksamen eller karakter til eksamen	<p><u>Annullering av eksamen av Utdanningsdirektoratet</u> ... Eleven/privatisten vil i slike tilfeller ha rett til ny eksamen.</p> <p>Spørsmål: I slike tilfeller vil eleven ha rett til ny eksamen, men ingen plikt til å avlegge ny eksamen. Kan teksten i føringskrivet presisere dette: Forslag: «... rett til, men ikke nødvendigvis plikt til, ny eksamen ...»</p> <p>Svar: Det kan vi gjøre.</p>
17.	Pkt. 7.4 Fritak for privatister og voksne	<p><u>Pkt. 7.4 Fritak for privatister og voksne</u> I føringskrivet er det beskrevet at voksne i opplæringsløp spesielt organisert for dem, gis fritak fellesfag, jamfør punkt 7.4.</p> <p>VMM for fritak kroppsøving gjelder bare på vitnemål, se pkt. 7.4. Disse personene kan like mye ende med et kompetansebevis, her må vi da føre fritaket i kroppsøving for et fag de ikke skal ha. Dette blir uryddig. Disse skal ikke ha kroppsøvingen i skolen/undervisningen de som voksne mottar, og da burde det også for dem ved kompetansebevis være bruk av VMM36 da de ikke har kroppsøving i sin fagkrets. Slik det er nå fører vi først fritatt</p>

		<p>for et fag de ikke skal ha, for så senere når vitnemål oppnås fører korrekt vitnemål uten kroppsøvingen som de aldri har hatt.</p> <p>Spørsmål: Bør ikke dette endres?</p> <p>Spørsmålet er om VMM36 skal føres på et kompetansebevis? Nei, vi mener at det ikke skal det.</p>
18.	Pkt. 7.6 Godkjenning av tidligere bestått opplæring i Norge eller i utlandet	<p><u>Udir 6-2012 Godkjenning av tidligere bestått videregående opplæring i Norge og utlandet</u> Godkjenning av hele opplæringsår fra utlandet - Vilkår for godkjenning av hele opplæringsår - Likeverdig eller mer omfattende</p> <p><i>... Vi understreker at for at eleven skal få godkjent et helt opplæringsår så må opplæringen i utlandet omfatte et helt opplæringsår. For å få godkjent hele opplæringsåret må det være snakk om fulltidsopplæring, men det er ikke et krav at det er samme timetall som i Norge for godkjenning. Samtidig vil antallet timer kunne være et element i vurderingen av om opplæringsåret er likeverdig med eller mer omfattende enn det norske opplæringsåret, dette gjelder særlig dersom eleven har tatt færre uketimer enn det som er fastsatt for det aktuelle utdanningsprogrammet. ...</i></p> <p>Spørsmål: Vil det være mulig å ta inn informasjon i føringskrivet om vilkåret som gjelder timetall for opplæringsåret?</p> <p>Svar: Nei, vi mener at det ikke skal stå i føringskrivet. Dersom eleven har fått godkjent et opplæringsår så har hun/han det. Vilkårene ligger i forskriften og i Udir-6-2012.</p>
19.	PKt. 8.2 Føringsregulering av fravær mot 10 %-regelen	<p><u>PKt. 8.2 Føringsregulering av fravær mot 10 %-regelen</u> Fraværregelen gir klare bestemmelser om hvor mye udokumentert fravær en elev kan ha og fortsatt få vurdering i fag. Forskrift til opplæringsloven § 3-7 tredje ledd om varsling sier «Varselet skal givast utan ugrunna opphald» må ses i sammenheng med fraværregelen og bestemmelsene knyttet til dokumentert og udokumentert fravær. For elever som ikke er fylt 18 år vil varsel også gå til elevens foreldre/foresatte.</p>

		<p>Når disse bestemmelsene ses i sammenheng betyr det at det bør være frister for når eleven skal levere dokumentasjon. <u>Udir 3-2016 Fraværsgranse</u> nevner ikke frister for levering av dokumentasjon.</p> <p>Spørsmål:</p> <p>1. Vi har forstått det slik at dersom eleven leverer dokumentasjon på fravær – i etterkant av frist som fylkeskommunene/skolen har gitt - og da kommer under 10 % udokumentert fravær før karakterfastsetting, må karakter gis. Er dette korrekt?</p> <p>Svar:</p> <p>Det gjelder ingen frister. Varselet skal gis «uten ugrunna opphold», det vil si <i>med en gang</i> læreren er i tvil om at eleven kan få karakter. Varselet skal gis skriftlig. Hensikten med varselet er at eleven fortsatt skal ha mulighet til å få karakter i faget eller nedsatt karakter i orden eller atferd. En elev kan ikke miste halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i et fag uten å ha blitt varslet i forkant.</p> <p>2. Og – elever som i etterkant av karakterfastsetting får fravær (udokumentert) som gjør at de går over 10 %-grensen ikke vil miste fastsatt karakter. Er dette korrekt?</p> <p>Svar: I rundskriv Udir-3-2016 står det at det er fravær utover 10 prosent i et fag som må dokumenteres. Vi kan forstå at skolen ønsker å få denne dokumentasjonen så fort som mulig. Det er imidlertid ikke satt noen frist i regelverket for når slik dokumentasjon skal komme inn. Skolen kan sette en veiledende frist lokalt, men ikke nekte å ta imot dokumentasjon etter f.eks. 14 dager.</p> <p>Hvis det er fare for at en elev får mer enn 10 prosent fravær i et fag, skal skolen varsle etter forskrift til opplæringsloven § 3-7. Ingen kan miste halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter uten å ha blitt varslet skriftlig i forkant. Når en karakter er satt kan den ikke endres, foruten etter klage på standpunktkarakter. Det står i forskriften § 3-39. Fravær etter at standpunktkarakteren er satt skal føres på vitnemålet (totalfraværet), men kan ikke føre til at eleven mister karakteren.</p>
--	--	--

20.	Pkt. 8.2 Førings av fravær mot 10%-regelen	<p><u>Pkt. 8.2 Førings av fravær mot 10%-regelen, tredje ledd</u> <i>... Tilsvarende vil en elev som bytter fra et fag til et annet underveis i skoleåret, starte på null hva gjelder fraværsberegning i det nye faget (10 % regelen). Fraværet fra det første faget videreføres, og blir en del av elevens totalfravær som skal føres på vitnemålet eller kompetansebeviset. ...</i></p> <p>Spørsmål: Vil denne bestemmelsen også gjelde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elever som bytter fag fra fellesfag matematikk 1T til fellesfag matematikk 1P? Svar: Ja. Sml. spørsmål 3. 2. Elever som bytter fag fra ett fellesfag fremmedspråk til et annet fellesfag fremmedspråk? Svar: Ja. 3. Elever som bytter variant av norsk? (Grunnleggende norsk for språklige minoriteter, Norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge – videregående opplæring, Norsk) <p>Eller er disse fagene å betrakte som «samme fag» i fraværs-sammenheng?</p> <p>Svar: Slik vi forstod dere i møte var spørsmålet om fravær knyttet til læreplan i norsk for språklige minoriteter med kort botid I Norge og den ordinære norskplanen.</p> <p>De kan ikke anses som det «samme faget». De har ulike koder.</p>
21.	Pkt. 9.3 Kryssløp og omvalg, andre avsnitt	<p><u>Pkt. 9.3 Kryssløp og omvalg, andre avsnitt</u> <i>«For elever som har gått Vg1 musikk, dans og drama eller Vg1 idrett, og som går kryssløp, skal dere føre 56-timersfaget som erstatter kroppsøving på dokumentasjonen. Disse elevene skal da bare ha 56 timer kroppsøving (noe som krever lokal endring av timetall).»</i></p> <p>Spørsmål: Vg1 MDD/ID skal ha KRO1005 med omfang 56 timer ført på dokumentasjonen. Dette bryter med bestemmelsen i pkt. 2.6 Omfang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fellesfag fører dere med akkumulert årstimetall i 60-minutters enheter.

		<p>Føringsbestemmelsen gir utfordringer i forhold til kodeverk, omfang timer og skolesystem: Alle avvik fra normen om å skrive ut fag på høyeste nivå med totalt omfang timer vil skape utfordringer med hensyn til kvalitet og kvalitetssikring.</p> <p><i>(For å håndtere dette i dag må systemansvarlig midlertidig endre timetall i faget i det sentrale fagregisteret, mens dokumentasjon for enkeltelever skrives ut – og informasjon må sendes alle skoler om midlertidig stans i utskrift av dokumentasjon. Ved senere utskrifter vil timetallet bli feil dersom det ikke gjøres endringer i fagregisteret i systemet. Dette blir svært vanskelig å håndtere – spesielt i en periode av skoleåret når alle skoler arbeider med utskrift av dokumentasjon).</i></p> <p>Skolesystemene får overført kodeverket fra Grep via Vigo, og det er nå flere føringsbestemmelser som avviker i forhold til de generelle bestemmelsene.</p> <p>Vil kodeverket kunne endres for å ivareta at avviksbestemmelser ikke fører til ovennevnte utfordringer?</p> <p>Svar: Det vil bli laget en ny FAM.</p>
22.	9.4 Yrkesfaglig fordypning	<p>SO/NVB/Unit - Føringskrivet, pkt. 9.4 Yrkesfaglig fordypning, 3. avsnitt. Forslag til endring.</p> <p>Det står ikke lenger at man skal bruke fagmerkningen FAM03 <i>Jf. Vedlegg</i> ved føring av <i>Fritatt</i> for privatister. I alle andre tilfeller der det skal føres <i>Fritatt</i> (F) eller <i>Godkjent</i> (GK) skal det også føres en fagmerkning (FAM) som begrunner hvorfor faget ikke har standpunktvurdering/ eksamenskarakter. Vi mener det er fordelaktig at avvikende føringer alltid følges av en merknad og foreslår at det brukes en FAM-kode (eksisterende eller ny) også ved dette fritaket.</p> <p>Vitnemål ført etter pkt. 9.4 uten FAM importeres foreløpig ikke i NVB. Vi gjør oppmerksom på at selv om NVB skulle legge til rette for dette, vil mange saksbehandlere i det samordnede opptaket som mottar vitnemål utstedt på papir (lastet opp i søker-portalen men ikke importert i NVB) stusse over føringen av fritaket uten forklarende merknad.</p> <p>Svar: Vi har føyd til FAM43 «Fritatt fra fag» i teksten i punkt 9.4.</p>

23.	Pkt. 9.4 Yrkesfaglig fordypning	<p><u>Pkt. 9.4 Yrkesfaglig fordypning</u> Første avsnitt: <i>Yrkesfaglig fordypning (YFF) fører dere på samme måte som andre fag: omfang, gitte fagkoder og standpunkt karakter. Dere fører i tillegg på kompetansebevis FAM03 «Jf. vedlegg». Vedlegget skal inneholde den lokale læreplanen i yrkesfaglig fordypning. Når en lærekontrakt blir inngått, skal vedleggene kunne vises frem. Dere skal ikke føre slik fagmerknad og ha slike vedlegg når dere fører vitnemål.</i></p> <p>Spørsmål: Siste setning i første avsnitt omhandler flere vedlegg, avsnittet for øvrig stiller krav til ett vedlegg. Skal siste setning i første avsnitt fjernes, eller skal vedleggene endres til vedlegget og slike endres til slikt?</p> <p>Svar: «Vedlegget» og «slikt».</p>
24.	Pkt. 9.4 Yrkesfaglig fordypning	<p><u>Pkt. 9.4 Yrkesfaglig fordypning, tredje avsnitt</u> <i>For privatister skal dere føre «Fritatt» i rubrikken for eksamens karakter. I rubrikken for eksamensform fører dere stippet linje, og i rubrikken år fører dere det året praksisen ble godkjent av fylkeskommunen.</i></p> <p>Kommentar: I skolesystemet (Extens) er det en kontroll på at alle fag med karakteren F har en FAM, denne skal ikke ha det, ifølge dagens skriv, og det er en feilkilde.</p> <p>Svar: Se svar i spørsmål 22.</p>
25.	Pkt. 9.4 Yrkesfaglig fordypning	<p><u>Pkt. 9.4 Yrkesfaglig fordypning</u></p> <p>ENDRET 01.08.2018 Ny ordning for privatister som tar yrkesfag</p> <p>Privatister som tar yrkesfaglige utdanningsprogram trenger ikke lenger å ta opp programfag som de har bestått tidligere. Det er ikke lenger et krav at privatisten må ta eksamener i alle enkeltprogramfag - i tillegg til tverrfaglig eksamen - dersom hun/han bare mangler karakter i enkelte av disse programfagene eller tverrfaglig eksamen.</p> <p>Vi oppdaterer læreplanene med den nye vurderingsordningen i løpet av august.</p>

		<p>Spørsmål: Skilles det i denne forbindelse mellom IM med eller uten dokumentasjon? Svar: Ja, det er forskjell på IM dokumentert/ikke dokumentert. Den nye ordningen for privatister på yrkesfag følger de samme reglene som gjelder for andre eksamener.</p>
26.	9.6 Tekniske allmennfag (TAF) og Yrkes- og studiekompetanse (YSK)	<p>SO/NVB/Unit - Føringskrivet, pkt. 9.6. TAF/YSK, endring av tekst Vi foreslår å fjerne teksten "Det er ikke planlagt nye retningslinjer for TAF/YSK på nåværende tidspunkt, men vi viser til Samfunnskontrakten for flere læreplasser hvor det fremgår at man vil «Sikre videreføring av TAF/YSK-ordningen gjennom en formalisering av denne»". Det kan tyde på at det finnes gamle retningslinjer og at det på et eller annet tidspunkt kan komme nye. Dersom det ikke kan lages tydeligere retningslinjer bør det heller ikke antydes. Vi tror teksten kan oppleves som forvirrende, heller en forklarende.</p> <p>Vi foreslår også at det legges ut eksempler på vitnemål som fyller minstekravet for TAF/YSK, både med og uten kroppspøving, for å tydeliggjøre dette. Unit kan være behjelpelige med å konstruere slike vitnemål.</p> <p>Svar: TAF er fjernet. YSK er et godt innarbeidet begrep nå. Vi ble enige om at dere sender oss eksempelvitnemål.</p>
27.	Pkt. 13 Overgangsordninger	<p>Spørsmål: Ny tilbudsstruktur for yrkesfagene trer i kraft fra 2020-2021. Vil det foreligge informasjon om overgangsordninger fra høsten 2019 slik at skolene kan gi elevene (nåværende og tidligere) tilstrekkelig informasjon i forhold til alternative veivalg og konsekvenser ut fra nåværende/tidligere utdanning?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konvertering av fag/timer - Godkjenning av fag eller fullført og bestått utdanningsprogram/programområde - Ikke beståtte løp - Ikke fullførte løp

		<p>Innenfor studiespesialiserende retninger har det også skjedd en del endringer – STFOR, DH, KD – finnes det oversikt over overgangsordninger her?</p> <p>Svar: Ja, det vil komme overgangsordninger. Varig tilgjengelige.</p>
28.	Føringskrivet/Udir 1-2018 og Kontroll.exe	<p><u>Tidsavgrensede overgangsordninger</u></p> <p>Det er uheldig at tidsavgrensede overgangsordninger ligger som basis for kontroll av normal-ordning i kontrollmotoren (uten spesifikk informasjon om dette).</p> <p>Vil det være mulig for Utdanningsdirektoratet – og SO – å samle informasjon om overgangsordninger mellom ulike utdanningsprogram/programområder og overgangsordninger som gjelder fag?</p> <p>Dette er svært vanskelig å finne informasjon om.</p> <p>Eksempel: <i>Melding fra SO – svar på spørsmål:</i></p> <p>Overgangsordning – tillatt kombinasjon</p> <p>Vi godkjenner kombinasjonen SAM3028 og SAM3033 som fordypning som et unntak på grunn av overgangsordninger for elever med næringslivsøkonomi etter læreplan fra 2. mars 2006, utgått 1. aug. 2008. (Beskrevet i brev fra UDIR 23.5.08 "Ny læreplan i næringslivsøkonomi fastsatt").</p> <p>Vi har til nå ikke hatt mekanismer for å tidsbegrense slike unntak og overgangsordninger, slik at hvis noe en gang har vært tillatt så vil det fortsatt slippe gjennom kontrollene. Problemstillingen blir tatt med inn i videre utvikling av NVB og kontrollmotoren for å se på om vi kan finne bedre måter å håndtere historikk i kodeverk og kontroller.</p> <p>Svar: Det må So og Udir se på sammen. Finne en løsning.</p>
29.	Udir 1-2018	<p>SO/NVB/Unit - Fag- og timefordeling Udir-1-2018, pkt. 3.3.1.4 Matematikk. Avklaring</p> <p>Viser til pkt. 56 i spørsmål og svar fra Vigo i fjor ang. R2/S2 uten R1/S1. Svar fra Udir: «Vi endrer Udir-1-2017.» Dette er ikke blitt endret. I Udir-1-2018 står det fortsatt «For å få vitnemål må eleven ha minimum 224 timer</p>

	<p>matematikk som skal omfatte 140 timer fellesfag i matematikk 1T/1P på Vg1 og i tillegg enten 84 timer fellesfag i matematikk 2P eller programfag i matematikk R1/S1 på Vg2.»</p> <p>Kontrollmotoren gir per i dag ikke feilmelding på vitnemål hvor S2/R2 dekker mattekravet, men vi har fått tilbakemelding fra fylkeskontakt som har fått svar fra Udir om at det er den nåværende formuleringen i pkt. 3.3.1.4 som er styrende og at kravet til å få vitnemål er 1T/1P og 2P eller R1/S1.</p> <p>Vi etterspør en avklaring på hva som er gjeldende og om punktet i tilbudsstrukturen vil bli endret slik det ble forespeilet i fjor, så vi kan gjøre nødvendige tilpasninger i kontrollmotoren.</p> <p>Svar: Kravene til vitnemål samsvarer ikke nødvendigvis med opptak til høyere utdanning.</p>
--	---